C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-739/2025 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-25004557-03-21rji-12062025 Judecător: Ludmila Tetiu

D E C I Z I E
În numele Legii

04 decembrie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache și Ludmila Iarmaliuc

judecând în ordine de recurs, în lipsa părților, condamnatului Tcaci Vladimir, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 16 mai 2025, prin care a fost respinsă cererea condamnatului Tcaci Vladimir privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de actele cauzei, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

La data 15 ianuarie 2025 în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina a parvenit cererea condamnatului Tcaci Vladimir privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal, ținând cont de comportamentul său pe perioada deținerii sale, a realizat programul individual de executare a pedepsei penale și a executat 2/3 de termenul de pedeapsă penală.

La data de 05.02.2025 prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina s-a declinat competența de la examinarea cererii condamnatului Tcaci Vladimir din 15.01.2025 privind aplicarea în privința sa, a prevederilor art. 91 Cod penal, în favoarea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cu transmiterea dosarului în sediul vizat.

Potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 martie 2025 s-a declinat competența Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana la examinarea

cererii condamnatului Tcaci Vladimir, privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, în favoarea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 16 mai 2025, s-a respins cererea condamnatului Tcaci Vladimir cu privire la aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

Exercitarea căilor de atac:

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 16 mai 2025, condamnatul Tcaci Vladimir, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi soluții prin care să fie admisă cererea privind aplicarea în sarcina lui Tcaci Vladimir a prevederilor art. 91 Cod penal.

În susținerea cererii de recurs a invocat faptul că, încheierea instanței de fond nu este una corectă, fiind adoptată cu încălcarea drepturilor condamnatului. În susținerea faptului că acesta s-a corectat și posibilitatea aplicării prevederilor art. 91 Cod penal, au fost anexate un șir de înscrisuri.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod procedură penală recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au înaintat careva referințe, fapt care nu împiedică examinarea cauzei.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele din recurs, raportând circumstanțele de fapt a cauzei la prevederile legii care guvernează spața, Colegiul penal consideră necesar de a admite recursul condamnatului Tcaci Vladimir, cu menținerea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 16 mai 2025 fără modificări, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: recursul este nefondat.

În conformitate cu art. 441 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute la art. 444, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

Analizând normele de drept aplicabile cazului, instanța de recurs stabilește că potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art. 91 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) şi 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art. 266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 3), şi raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

Instanța de recurs consideră că judecând cererea condamnatului Tcaci Vladimir privind examinarea posibilității de liberarea condiționată înainte de termen conform art.91 Cod penal, în privința sa, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările pe caz, cât și argumentele formulate în cerere, corect ajungând la concluzia privind respingerea acestuia ca neîntemeiat.

În argumentarea soluției adoptate, Colegiul penal menționează că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29.09.2009 a fost casată sentința Judecătoriei Cahul din 19.11.2008 și decizia Curții de Apel Chișinău din 03.03.2009 în privința lui Tcaci Vladimir, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile acestuia au fost recalificate din art. 145 alin. (3) lit. h), i) Cod penal în art. 145 alin. (2) lit. j), k) Cod penal (red.2008), fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 19 ani. Totodată, Tcaci Vladimir a fost considerat condamnat în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal la 12 ani închisoare. Conform

art. 84 alin. (1) Cod penal, condamnatului s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 25 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 29.09.2009, cu includerea în acest termen perioada deținerii în arest din 13.02.2008 pînă la 29.09.2009.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 28.05.2019 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Tcaci Vladimir în condiții inumane li degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art. 473^4 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, cu 714 de zile.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 20.01.2020 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Tcaci Vladimir în condiții inumane li degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art. 473^4 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, cu 46 de zile.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 15.12.2020 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Tcaci Vladimir în condiții inumane li degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art. 473^4 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, cu 66 de zile.

La caz, Colegiul reține că conform art. 91 alin. (1), (3), (4) Cod penal, persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă ***a realizat programul individual de executare a pedepsei***, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă ***se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei***. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. **(3)** Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art. 266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. **(4)** Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: a) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; b) *cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave*, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin. (8).

Conform art. 266 Cod de executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art. 91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de

deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. **(2)** Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deținere. **(3)** În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Conform art. 267 alin. (1) Cod de executare, la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile CPP.

Potrivit materialelor cauzei, începutul termenului executării pedepsei de către condamnatul Tcaci Vladimir este 13.02.2008, sfârșitul termenului – 12.02.2033, iar cu zilele reduse – 07.10.2028.

Ca urmare, în sensul art. 91 alin. (4) lit. b)Cod penal, condamnatul Tcaci Vladimir la situația din 30.12.2024, data ședinței Comisie penitenciarului, a executat real din pedeapsa închisorii – 16 (șaisprezece) ani 10 (zece) luni 17 (șaptesprezece) zile, și termenul efectiv, cu zilele reduse - 02 (doi) ani 03 (trei) luni 06 (șase) zile.

Executând pedeapsa cu detențiunea pe viață în Penitenciarul nr. 17 Rezina, condamnatul Tcaci Vladimir, la data de 04.12.2024 a depus o cerere către administrația penitenciarului privind aplicarea în privința sa a prevederilor art. 91 Cod penal.

Ca urmare, la ședința Comisiei penitenciarului din 30.12.2024 s-a refuzat în înainta demersului în instanța de judecată privind aplicarea art. 91 Cod penal în privința lui Tcaci Vladimir, deoarece este prematur, hotărârea fiind aprobată prin ordinul nr. 132 din 30.12.2024.

Deci, de către condamnatul Tcaci Vladimir a fost respectată procedura extrajudiciare stabilită, pentru depunere în instanță de judecată cererii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art. 91 Cod penal.

În acest sens, Colegiul penal constată că legislația în vigoare prevede posibilitatea liberării condiționate a condamnatului de orice pedeapsă înainte de termen, însă o astfel de posibilitate se admite cu anumite condiții, cât și în baza

faptului că persoana respectivă, prin purtare exemplară şi atitudine cinstită într-un anumit termen de executare a pedepsei numite, denotă corectarea sa.

Subsecvent, liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului ş.a. circumstanțe care denotă corijarea acestuia.

În continuare, instanța de recurs reține că, potrivit Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului eliberate de membrii Comisiei penitenciare, urmează că condamnatul Tcaci Vladimir nu a realizat integral programul individual de executare a pedepsei penale. Astfel, acesta din 8 programe planificate nu a realizat programul pentru pregătire pentru eliberarea pe sfârșit de termen din motive independente de voința sa, or, acțiunea este preconizată pentru următorii ani de detenție, iar 9 programe a realizat cu calificativul „bine ” și „satisfăcător”.

Tot potrivit acestui Raport, condamnatul Tcaci Vladimir se caracterizează din punct de vedere pozitiv.

Însă, necatînd la faptul că, administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina a constatat că condamnatul Tcaci Vladimir a realizat programul individual de executare a pedepsei și se caracterizează din punct de vede pozitiv, Comisia penitenciarului a refuzat înaintarea demersului în instanța de judecată privind posibilitatea aplicării în privința acestuia a prevederilor art. 91 Cod penal, din motiv că este prematur.

În acest context, se reține că potrivit Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei, condamnatul a realizat activitățile planificate numai pentru perioada 2019, iar programul de implicarea în câmpul muncii în perioada 2011 – 2021.

Astfel, condamnatul Tcaci Vladimir nu a fost implicat în programul individual de executarea pedepsei pe parcursul anilor 2022 – 2024, inclusiv, prin ce se constată faptul că, acesta participă pasiv la programele individuale de executarea pedepsei penale.

Totodată, potrivit certificatului de sancțiuni și stimulări, în perioada executării pedepsei cu închisoare, condamnatul Tcaci Vladimir în perioada anilor

2023 – 06.08.2018 a fost stimulat de 10 ori, însă, a încălcat regimul de detenție, fiind sancționat disciplinar de 4 ori, ***ultima sancțiunea fiind aplicată la data de 26.03.2024***.

Mai mult, potrivit formularului de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi, în privința condamnatului au fost stabiliți factori criminogeni, cum ar fi – neasumarea responsabilităților față de infracțiune, inrațonalizarea consecințelor; lipsa empatiei în acțiunile sale infracționale, care prevaleze de factori protectivi.

În subsidiar, Colegiul penal reține că, deși, condamnatul a executat 2/3 din pedeapsă stabilită, acest fapt se datorează mecanismului compensator prevăzut la art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală. Astfel, se relevă că termenul real al pedepsei executate, în raport cu gravitatea infracțiunii comise, în opinia instanței de recurs este insuficient pentru a conchide că scopul pedepsei penale, și anume, restabilirea echității sociale, precum și corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni, fiind prematură liberarea condiționată înainte de termen. Or, interesul social, raportat la gravitatea faptelor și la politica penală de prevenție, nu justifică în acest moment admiterea cererii de liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen.

Ca urmare, instanța de recurs consideră că pedeapsa pe care o execută condamnatul, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracțiuni, atât din partea lui Tcaci Vladimir, cât şi a altor persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire şi de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Totodată, instanța menționează că, liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului ***este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței dar nu o obligație***, și aceasta ***se poate aplica*** în situația în care instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. Instanța ajunge la concluzia că circumstanțele în cauză denotă că, în cazul dat liberarea condiționată înainte de termen este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate, deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, instanța de judecată conchide că, pentru moment condamnatul nu întrunește condițiile pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen și consideră că, corijarea acestuia și atingerea scopului

pedepsei penale, prevăzute la art. 61 Cod penal, pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei cu închisoare stabilite.

Subsecvent, Colegiul penal conchide că, potrivit Recomandării nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniștri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral, cât şi din punct de vedere educațional, astfel, reieșind din categoria infracțiunii săvârșite, mărimea pedepsei stabilite, termenul pedepsei executat real, atitudinea condamnatului față de realizarea programului individual de executare a pedepsei, se constată că ultimul nu este pregătit pentru eliberare din mediul carceral.

În această optică, Colegiul în respingerea recursului formulat de condamnatul Tcaci Vladimir ține a menționa potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, *corectarea şi resocializarea condamnatului*, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât şi a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Ca urmare, argumentele condamnatului expuse în cererea de recurs nu constituie temei pentru casarea încheierii instanței de fond și aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal în privința condamnatului, iar recursul înaintat nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 Cod de procedură penală pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul condamnatului Tcaci Vladimir, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 16 mai 2025, prin care s-a respins cererea condamnatului Tcaci Vladimir privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal, se respinge ca nefondat, cu menținerea ei fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**